

Stationer på en pilgrimsvandring

Introduktion

Jag tillfrågades av Ortodox tidning (OT) om jag skulle kunna kommentera den nuvarande situationen i Svenska kyrkan kontra högkyrklighetens ämbetssyn ur ortodox och patristiskt perspektiv, då jag själv har mina rötter där. Detta anser jag dock inte lämpligt då jag inte längre tillhör det samfundet. Däremot kanske det skulle vara till glädje och gagn för OT:s läsare att höra hur det kom sig att jag lämnade Svenska kyrkan och övergick till den Ortodoxa.

Att berätta om mig själv offentligt känns dock främmande. Trots att jag är en gift präst är jag i mångt och mycket tränad i monastisk tradition och hämtar min inspiration därur. Det innebär att försöka leva ett liv som inte är centrerat kring min egen person utan ett liv som fullbordas i Jesus Kristus, ett liv där man som individ strävar efter att bli lik änglarna. Att därför tala om mitt personliga liv är för mig att sätta åt sidan det som jag försöker inrikta mitt liv på.

Men efter att ha erhållit min andlige faders välsignelse och av en djup känsla för att det kan vara av vikt att dela med mig av min upplevelse hur det kom sig att jag blev ortodox och gammalkalendariker, så vill jag i lydnad göra detta. Jag förlitar mig på lydnad, ett attribut som upplyfter människan till gudomliga ting, när vi med vår fulla vilja önskar att tjäna Kristus, kommer att överskugga och täcka mig. Jag tar också min tröst till min tro att det finns gott i allt som har som sitt syfte människors frälsning. Jag kan endast tillfråga läsaren att förlåta min arroganta tilltro till att jag alls skulle ha något av värde att säga, och på samma gång anropar jag Gud, att Han måtte förläna mig sin Nåd att jag i ödmjukhet må skriva några ord till gagn för mina ortodoxa bröder och systrar, oavsett om de följer den gamla kalendern eller ej, och för mina icke-ortodoxa vänner.

På jakt efter autentisk kristendom inom Svenska kyrkan

Jag har enda sedan jag först började intressera mig för kyrka och kristendom sökt efter autentisk och genuin religiositet. Att betrakta det religiösa såsom en fritidssysselsättning, som man då och då tar till av psykologiska skäl (därför att man behöver tröst eller andlig styrka) eller såsom något man måste fullgöra inför sig själv eller andra, är en religiositet som aldrig har intresserat mig. Jag har sedan mina första steg på min livs pilgrimsvandring sökt en totalitet, där kristendom får genomstråla hela livet. I tron om och i förhoppningen att kunskap skulle leda mig djupare in i kristendomens mysterier började jag läsa teologi vid universitetet i Uppsala och vid Johannelunds Teologiska Institut som nittonåring. Det var där jag med kunskapens hjälp vidgade mina vyer när det gällde andra traditioner. Vad som där skedde är omöjligt att förklara. Jag drogs likt en magnet till kyrkans äldre traditioner. Det var i Uppsala jag för första gången kom i kontakt med en bönetradition från den gamla kyrkans tid (tidedgården) och började praktisera den. Via denna bönetradition mötte jag svensk högkyrklighet, som för mig då verkade vara pusselbiten för mitt hjärtas pussel. Via högkyrkligheten kom jag även, att i ekumenikens tecken, förstå, möta och reflektera över andra kristna traditioner inom andra kyrkor. Då uppträdde snart ett intellektuellt problem, som utmanade mig på ett sätt som något aldrig hade utmanat mig förut. Jag insåg att andra kristna traditioner gjorde anspråk på fullständig autenticitet. Jag var tidigare van vid, via det ekumeniska klimat en "vanlig" kristen är uppvuxen med inom Svenska kyrkan, att resonera komplementaristiskt, dvs. att alla kyrkor har en del av sanningen och att helheten bara kompletterar. Var man mer "lågkyrklig" fanns ju alltid frikyrkorna eller var man mer "högkyrklig" fanns ju alltid svensk högkyrklighet eller möjligtvis den katolska kyrkan. Jag hade utan reservationer svalt den populära "gren-teorin", dvs. att alla samfund bara är grenar på ett och samma träd, Kristi kyrka. När jag blev allt mer intresserad av "klassisk" (kanske snarare "traditionell") kristendom kom jag att revidera "gren-teorin", så att grenarna kom att utgöra de samfund som omfattade "traditionell" kristendom och hade del i den s.k. apostoliska succesionen. Att det fanns "grenar" som inte accepterade denna teori var jag medveten om, men

hade aldrig riktigt konfronterats med. Vad som enligt mig skiljde grenarna åt var snarare olika teologiska traditioner djupt ned i fornkyrkan, bland de första kyrkofäderna, som var av lika värde. Vilken gren man tillhörde var sedan inte så viktigt. Huvudmotståndaren blev istället de som inte ville veta av "traditionell" kristendom, samfunden utanför trädet eller de löv på grenarna som hellre ville vara på ett annat träd. Denna "lövsjukdom" såg jag som global. Oavsett gren fanns det "sjuka" löv och därmed blev det hela trädets angelägenhet att bekämpa "sjukdomens" spridande. På "min" gren innebar detta att tillsammans med de "friska löven (tex. svensk högkyrklighet) kämpa för en fortsatt reformatio, nämligen genom att övertyga och vinna över de andra på den "rätta sidan", så att även de skulle få upptäcka "pärlan" vi funnit.

Med detta i bakhuvudet, som min yttersta uppgift på denna gren "Svenska kyrkan", vigdes jag till präst och fick mitt första missiv till en stadsförsamling i Linköping. Mycket snart hann verkligheten ifatt mig, kampen var svår, nästan omöjlig. Orden från psalmen började klinga i mina öron "de trogna äro få och synas dagligen färre" och gav mig tröst. Nåväl, tänkte jag, det är nog inte meningen att man ska vinna seger i detta livet, det är kampen som räknas, det är den som ger "segerkronan" i det kommande livet.

Konversionens psykologi

Parallellt med detta började anspråken från andra kyrkotraditioner allt mer att terrorisera mitt medvetande och ifrågasätta grunden i min tankestruktur (gren-teorin). Detta medvetande föddes först och främst genom två ortodoxa jag mött, genom Guds försyn, under mina studieår i Uppsala och genom en ortodox jag mött i Linköping, men också genom större kunskap i fornkyrklig liturgi, teologi och spiritualitet med östliga förtecken. Detta för mig över till min upplevelse av Svenska kyrkan.

En konversion innehåller oftast två moment. Det är två parter som förändras. Dels förändras konvertitskandidaten (vare sig hon erkänner det sig för sig själv eller ej) och dels upplever kon-

vertitskandidaten en förändring i den omgivning hon konverterar ifrån (typ: nu är gränsen nådd).

Min s.k. "förändring" har beskrivits ovan (så gott jag nu är i stånd att objektivt göra det) men något bör också sägas om "omgivningen" (Svenska kyrkan). Två frågor var viktiga för mig, dels betonande av "klassisk" ämbetssyn (till denna fråga hör givetvis den eviga frågan om kvinnliga präster), men framför allt "högkyrklig" gudstjänst och vad den uttrycker (dvs. liturgi och dess *lex credo*, *lex orandi*). 1958 gavs, som alla vet, kvinnor tillträde till prästämbetet i Svenska kyrkan. Sedan dess har stat och kyrka på alla sätt förtryckt den minoritet som av teologiska skäl emotsatt sig detta beslut. Sedan 1958 har denna minoritet tvingats till kompromisser och in i omöjliga situationer. Att minoriteten fortfarande existerar och kan existera beror väl antagligen på den Svenska kyrkans "höga" tak. Detta "höga" tak har också inspirerat minoriteten och blivit en hörnsten i deras teologi. Egentligen så är slutresultatet bara logiskt om man begrundar högkyrklighetens rötter, nämligen reformationens. Då man flyttar auktoriteten i kyrkan från påven till sola Scriptura, inträder alltid ett annat problem, nämligen subjektivismens (vem skall då auktoritativt tolka skriften?). Inom Svenska kyrkans "höga" tak ryms nämligen flera grupper, som gör anspråk på att bäst tolka evangeliet för idag och hur det bäst bör ta sig i uttryck i gudstjänst (det vi kallar för liturgi) och församlingsliv. Högkyrkligheten har sedan pga., men också framför allt med hjälp av, det "höga" taket kunnat etablera sig en egen teologisk väg. Mer korrekt vore dock att säga att varje s.k. högkyrklig präst har kunnat etablera sig sin egen teologiska väg (åter ett nedslag av subjektivismens anda!). Och det som håller dessa disparata element samman, förutom åsikten att de är emot kvinnliga präster och att gudstjänst bör vara vacker (vad nu det innebär?), är den yttre strukturen, den formella institutionen som förser dessa teologer med lön (och oftast bostad). Den yttre strukturen har högkyrkligheten bara bekymrat sig över ur en aspekt, nämligen när den yttre strukturen konkret attackerar deras position (dvs. om Svenska kyrkan skulle få en kvinnlig biskop). Det har för många varit den "yttersta gränsen" och så var det också för mig. Det är här vår diskussion om konversionens omgivning kommer in. Om man som kyrka

accepterar kvinnliga präster så följer givetvis också logiskt att man måste acceptera kvinnliga biskopar och att Svenska kyrkan skulle få sådana var givetvis bara en tidsfråga. Ändå var detta viktigt för mig och jag ansåg att högkyrkligheten med alla medel borde undvika och motarbeta detta. När sedan en förändring inträdde på denna front på Kristi himmelsfärds dag 1993 i Hamar i Norge började jag fundera på vad jag egentligen höll på med. Till detta med kvinnliga präster hör också det som hände under hösten 1993. Först kom rapporten "Kyrka-Ämbete-Enhet" som skulle försöka röra vid den infekterade frågan. De högkyrkliga sätter huvudet på spiken då de i denna skrift konstaterar: "Vi efterlyser hos majoritetssidan viljan att se oenigheten, förstå den och dra slutsatser utifrån det man ser och förstår. Det kan leda till att man beslutar sig för att det vore bättre om vi gick skilda vägar eller att man finner det vara möjligt att leva tillsammans trots oenighet i sakfrågan". Som ett svar på posten kom biskopsmötets uttalande den 6:e oktober: "Vi kommer att prästviga endast dem som inte underkänner giltigheten i andra prästers vigning och sakramentala handlingar i vår kyrka". Även om beslutet "bara" gällde dem som skulle vigas och att biskoparna därmed i sin feghet undvek att dra konsekvenser och vidröra den känsliga frågan om de redan var vigda (dvs. göra beslutet till en bekännelsefråga) utifrån samma argument (för enhetens och vittnesbördets skull) ansåg jag situationen var fullständigt omöjlig.

Till konversionens omgivning hör också den liturgiska s.k. förnyelse som inträdde i och med försöksordningarna på 70-talet. Återigen, det "höga" tak förnyelsens vind utnyttjade kunde även utnyttjas av högkyrkligheten för sina egna goda syften. Att detta åter också förstärkte subjektivismen bekymrade ingen. Medan högkyrkligheten medvetet återupptäckte en djupare liturgisk rikedom, gick majoriteten av kyrkan i en annan riktning och lät sig allt mer inspireras utav frikyrkliga uttrycksformer ofta kombinerade med en ny typ av existencialistiskt präglad liturgik. Klassisk kristen terminologi och struktur fick vika för ett mer världstillvänt och livsfrågeinriktat sätt att uttrycka gudstjänst. Man började experimentera med nya typer av "mässor" för alla upptänkliga ändamål, målgrupper eller situationer. Det som "går hem hos folk", gärna i ekumenikens tecken, blev ett

kriterium för genuitet istället för kontinuitet spirituellt, liturgiskt och terminologiskt med den gamla kyrkan. Thomas-mässan från Agricolakyrkan i Helsingfors eller den nya handboken del 3 med sina absurda mässor för de mest underliga situationer är tydliga exempel på detta.

De två förändringar, som jag nu beskrivit, ansåg jag lett högkyrkligheten in i en återvändgränd som den var tvungen att reagera på. Subjektivismen kan inte drivas in absurdum. Skulle högkyrkligheten fortsätta att utveckla sin medvetenhet om kyrkans äldre traditioner var något tvunget att hända. Jag kände det så, att om högkyrkligheten ville fortsätta att betona traditionell ämbetssyn så fick man det svårt att gå ihop utan att konvertera eller bilda eget. Jag upplevde också att högkyrkligheten inte ville ta steget fullt ut med klassisk ämbetssyn, utan att man istället lät omgivningen (den kyrkliga strukturen) styra och till viss del tillrättvisa teologin, än teologin styra och korrigera omgivningen, vilket jag ansåg vara problematiskt för samvetet men praktiskt för den bekvämliga själen.

Det är dock av största vikt att påpeka att "missnöje" inte är ett tillräckligt skäl för konversion, däremot är det det om man vill "bilda eget" eller en "kyrka i kyrkan". Dock är missnöje ofta en del i konversionens psykologi, det som får människan att börja leta efter något annat där dessa "missnöjen" inte utgör en del av kyrkolivet.

På jakt utanför Svenska kyrkan

Detta för oss över till mitt sökande av genuinitet, fullhet och sanning. Helt plötsligt blev anspråken från andra traditioner mer verkliga. Min situation inom Svenska kyrkan kom att kännas som allt mer meningslös. Jag använde ofta liknelsen av ett husbygge. Jag kände mig som en byggnadsarbetare med en arbetsritning i mina händer som jag var övertygad om var rätt och riktig, men problemet var att mina kollegor på arbetsplatsen - dem jag skulle bygga huset med- hade var sin egen arbetsritning, som de ville bygga efter (subjektivismens triumf!). Och vände vi oss till arbetsledaren (biskopen, kyrkomötet, centralstyrelsen) så fick

vi bara den allmänna beskrivningen över att vi skulle bygga ett hus med si och så många rum, inte någon detaljbekrivning över hur detta hus egentligen skulle byggas eller se ut. Övertygad om att min arbetsritning var den enda rätta byggde jag på min del, medan de andra byggde på sina. Det är väl onödigt att konstatera hurudant husbygget fortskred! Situationen som jag befann mig i kan även illustreras med bilden av ett tåg. Det spelar ingen roll om en enskild passagerare vill färdas i en annan riktning än den tåget går i, hon åker nämligen, oavsett hur mycket hon än kämpar, i lokets färdriktning. Det enda sättet att byta riktning är att också byta tåg. Jag visste inom mig vad det var jag ville kämpa för, den gamla kyrkans teologi, spiritualitet och gudstjänst, men jag upplevde det allt mer omöjligt, om inte meningslöst, inom Svenska kyrkans ram. Jag började allt mer förlora tron på att en liten minoritets existens, vars rörelsefrihet (med all rätt kanske) blev allt mer begränsad, någonsin skulle kunna förbereda Svenska kyrkans övergång till den gamla kyrkans kristendom, som jag drömde om. Det var då jag upplevde andra traditioners anspråk. Hos Timothy Ware (Biskop Kallistos av Diokleia) hade jag läst om hur han påstod att alla kristna i västerlandet i allmänhet har samma teologiska utgångspunkt, att de börjar sin teologi med att ställa samma frågor, fast de sedan är oense om svaren, medan den gamla kyrkan vars kontinuitet, enligt honom, finns bevarad i öst (den Ortodoxa kyrkan) har helt andra frågeställningar. Ju mer jag studerade den gamla kyrkans teologer ju mer blev detta sant för mig. Jag upplevde inte längre Luthers reformation, i vilkens tradition jag befann mig, som en reformatio till den gamla kyrkan, utan snarare Luthers svar och reaktion på de romerska teologernas frågor, som i sin tur var ett resultat av den teologiska förändring som inträdde i västerlandet mellan 1000-talet och 1200-talet: nämligen kyrkans institutionella förändring (påvens primat anspråk), liturgiska förändring (vattenbegjutning istället för nedsänkning vid dopet, kommunion under endast en gestalt och en ny absolutionsformel), teologiska förändring (introduktionen av filioque i den Niceno-konstantinopolitanska trosbekännelsen och den nya skolastiska teologin) samt nya uttrycksformer (utvecklingen av en ny naturalistisk religiös konst, som bröt med den kyrkliga konst, som utvecklats under den patristiska perioden och som kodifierats i kanon).

Då jag kom att uppleva den patristiska kristendomen som mer genuin upplevde jag mig själv hamna i en slags andlig schizofreni, mitt hjärta var på ett ställe men min kropp var på ett annat. Det som gjorde denna andliga schizofreni så svår var att jag kände mig så inlemmad i den Svenska kyrkan, där jag dessutom tjänade såsom präst. Där hade jag mina rötter, min uppväxt och min kristna fostran. Svenska kyrkan kände jag inifrån men med andra traditioner kände jag inte samma säkerhet. Jag hade min plats i Svenska kyrkan (med subjektivismens hjälp), jag visste hur man betedde sig och jag hade ett mål. Men ändå var något radikalt fel. Hur kan man leva i en gemenskap som är så annorlunda, både till yttre former och inre liv, än den man ytterst längtar efter? Och inte bara det, de olika gemenskaperna e-motsäger varandra. Det den ena gemenskapen anser rätt och riktigt är heresi och avvikelser ifrån kristen tro hos den andra. Denna schizofreni var inte längre möjlig för mig i ekumenikens namn. Jag kunde inte längre stå kvar i Svenska kyrkans hägn, då jag i mitt inre kände att den avvek ifrån den gamla kyrkans tradition. Ingenting kunde längre legitimeras denna andliga schizofreni. Jag började allt mer att fundera på att konvertera till den Ortodoxa kyrkan. Den Romersk-katolska kyrkan hade aldrig intresserat mig på samma sätt. I romersk-katolsk teologi fann jag inte den patristiska kristendom jag sökte.

Vägen hem

Vad skulle jag nu göra? Jag visste mycket väl att den Ortodoxa kyrkan till sin yttre struktur inte är så enhetlig som Svenska kyrkan eller den Romersk-katolska. Jag var vidare väl insatt i att den Ortodoxa kyrkan inbördes är delad i två grupper, en "officiell" och en konservativ minoritet i oppositions ställning mot den officiella kyrkans, i deras tycke, teologiska modernism och avvikelser ifrån kanon. Den förvirring som inträtt inom den Ortodoxa kyrkan under det 20:e århundradet, bl.a. genom militant ateism, diasporans anpassning till västerlandet och den ekumeniska rörelsen (här kommer åter gren-teorin till uttryck) gör det inte lätt för en konvertit. De olika ortodoxa kyrkornas representanter i Sverige är vidare inte lätta att få kontakt med, en del är tom. inte intresserade av någon kontakt ifrån en potentiell konvertit. Det

är inte bara språkliga barriärer utan också kulturella. Det är därför det var ett under att jag genom Guds försyn redan under min studietid kom i kontakt med sunda ortodoxa som kunde vägleda mig rätt. Höstterminen 1987 hade Uppsala universitet besök av en gästprofessor, Biskop Chrysostomos av Oreoi (numera Ärkebiskop av Etna) och en hieromunk Auxentios (numera Biskop av Photiki) från den Sanna (gammalkalendariska) Grekisk Ortodoxa Kyrkan. De kom att inkvarteras i anslutning till den studentkorridor där jag bodde. Min nyfikenhet av ortodox tradition kunde därmed stillas med goda vägledare. Jag kan inte nog beskriva i tacksamhet vad dessa två har betytt för min utveckling kyrkligt och andligt. Vi blev vilket fall som helst vänner under den nämnda terminen och umgicks dagligen. Under vårterminen 1988 avlade jag och ytterligare tre studenter ett besök i det kloster där dessa två residerar, St. Gregory Palamas, Californien(USA), och det gjorde ett bestående intryck på mig, något som kloster jag mött i västlig tradition, både Romersk-katolsk och Svensk kyrklig, aldrig på samma sätt gjort. En av mina klasskamrater vid Johannelunds teologiska institut beslöt efter vårt besök i klostret att återvända till ett nunnekloster i närheten under Ärkebiskop Chrysostomos jurisdiktion, och blev nunna där och är numera schemanunna under namnet Moder Kypriane. Min kontakt med biskoparna fortsatte även sedan jag blivit präst i Svenska kyrkan och jag var även vid två tillfällen till Grekland för att möta kyrkans överhuvud Metropoliten Kyprianos av Oropos och Fili. Jag hade också ofta kontakt med kyrkans församling i Sverige, de Heliga Konstantin och Helenas Ortodoxa församling och Fader Johannes (Deurloo) som också gjorde ett stort intryck på mig. Höstterminen 1993 fick jag möjlighet att läsa vid Center of Traditionalist Orthodox Studies, Californien, och ytterligare fördjupa min kunskap om ortodox och patristisk teologi. Efter denna upplevelse beslutade jag att lämna Svenska kyrkan.

Konversion

Efter många diskussioner med Ärkebiskop Chrysostomos beslöt jag och min familj att övergå till den Ortodoxa kyrkan. Det många upplever som kontroversiellt med ortodox tradition är hur konversion traditionellt går till, därför vill jag ge en kort historisk

exposé över detta för att underlätta förståelsen:

Från 200-talet samexisterade två sätt för mottagande av icke-ortodoxa: mottagande genom handpåläggning (eller chrismering) eller genom ett återupprepande utav dopriten, som redan mottagits i den icke-ortodoxa "kyrkan". Rom accepterade bara handpåläggningen och fördömde starkt ett återupprepat dop när det gällde heretiker. Å andra sidan höll kyrkorna i Afrika och Asien på det andra sättet, främst genom S:t Kyprianos av Karthago och S:t Fermilianos av Caesarea. Dessa två betonade och underströk det band som existerar mellan kyrkans sakrament. För dem hade en herde som avvikit ifrån kyrkans trosbekännelse på samma gång avlägsnat sig ifrån kyrkan självt och kunde därmed inte administrera dess sanna sakrament.

Från 300-talet uppehölls den romerska läran om giltigheten av icke-ortodoxas mysterier av S:t Augustinus i västerlandet och genom honom kom denna teologi att accepteras av hela den latinska kyrkan, åtminstone när det gällde dopet (frågan om vigningarna var mer komplicerad).

I öst å andra sidan, särskilt genom S:t Basilius inverkan, upphörde man aldrig med att betrakta S:t Kyprianos' ekklesiologi och sakramentala teologi såsom ett bättre upprätthållande av kyrkans tradition och anda än S:t Augustinus' tänkande. Dopet förblev den absoluta normen (akribeia) för mottagande utav icke-ortodox kristna. Men då de tog i beräkning de lokala kyrkor som accepterade icke-ortodoxas dop (de icke-ortodoxa som inte hade förnekat fundamentala element i tron - tex. godtagit dogmen om Treenigheten) fattades beslutet att när skäl för "oikonomia" krävde det (dvs. anpassning till mänsklig svaghet) kunde dessa icke-ortodoxa mottas endast genom handpåläggning eller chrismering.

Den kanoniska grunden för att inte acceptera icke-ortodoxas sakrament enligt strikt akribeia, återfinns i den 46:e kanonlagen hos de Apostoliska kanones som klargör: "Vi beslutar att en biskop, präst eller diakon som godkänt en heretikers dop eller eukaristi skall avsättas". Dessa Apostoliska kanones, som bekräfta-

des av det 6:e ekumeniska konciliet (i Trullo) år 692, utgör basen för ortodox kanonlag. Att utnyttja oikonomia under speciella omständigheter tillåts av den 1:a kanon hos S:t Basilios den store.

Under 1600-talet kom den Ryska ortodoxa kyrkan under ett starkt latinskt inflytande och vanns då över till S:t Augustinus' teologi. På grund av detta kom ryssarna att motta icke-ortodoxa till den Ortodoxa kyrkan endast genom bikt och trosbekännelse. Ur traditionell ortodox teologisk synvinkel kan detta endast ses som ett väldigt generöst användande av oikonomia.

Detta förklarar de motsägelser som man kan återfinna hos kyrkofäderna såväl som hur detta har används av ortodoxa kyrkor genom tiderna. Angående det numera normgivande sättet att motta konvertiter ifrån andra kristna "kyrkor" genom dop är noggrant beskrivet i Pedalion, den kanoniska lagen med kommentar av S:t Nikodemos av det Heliga Berget.

Att de flesta ortodoxa kyrkor i väst idag pga. en obegriplig inställsamhet gentemot den ekumeniska rörelsen, utnyttjar möjligheten till oikonomia (utan att några egentligt speciella omständigheter föreligger) förändrar inte det faktum att den Ortodoxa kyrkan alltjämt anser dop vara det enda riktiga sättet att motta en konvertit.

Två frågor som många frågat mig om och som jag själv funderat mycket över vill jag gärna kommentera.

Att döpa om sig är inte det att förneka det dop man redan mottagit i Treenighetens namn? Jag tror inte det. Att mottas till den Ortodoxa kyrkan genom dop betyder inte ett förnekande av dopet i Svenska kyrkan, utan snarare att man bekänner att allt det betydde nu fullbordats genom detta mottagande. Det är inte att förneka den gemenskap som faktiskt existerar mellan den Ortodoxa kyrkan och Svenska kyrkan när det gäller tro och praxis. Utan det är för mig ett erkännande av att denna gemenskap i tron inte var fullständig. Utifrån detta följer alltså att Svenska kyrkans sakrament ur strikt ortodox synvinkel inte kan accepteras.

Den andra frågan rör de sakrament jag själv förvaltade och utdelade såsom präst i Svenska kyrkan och hur jag själv och andra skall betrakta dessa. Jag skall försöka besvara denna fråga ur ortodox synvinkel. Inom den Ortodoxa kyrkan använder man orden "autenticitet" och "legitimitet" när det gäller sakraments utövande. Endast sakrament som förvaltas, utdelas och mottas inom den Ortodoxa kyrkan är "autentiska" och "legitima". Att man drar upp gränser för kyrkans sakrament innebär inte att man också säger något om det som finns utanför hennes gränser. Den helige Ande far vart den vill och kan därför nå fram till ett förberett hjärta. S:t Gregorios Teologen sade tex. att "precis som många av våra egna inte i verkligheten är med oss, därför att de i sina liv och sin tro skiljt sig ifrån den gemensamma kroppen, tillhör många oss, som till det yttre inte gör det - de som genom hur de lever föregår sin tro och de som endast saknar namnet fast de äger Verkligheten självt". Han fortsätter med att berätta om sin egen far som före sin konversion var "en främmande lövruska, men som genom sitt levnadssätt och tro var en av oss". Därför tror jag vi kan lämna denna fråga i fullständig trofasthet till Guds barmhärtighet!

Mitt liv som ortodox

När jag konverterade till den Ortodoxa kyrkan gjorde jag inte det i syfte att bli "korrekt" eller för att tillhöra någon exklusivt "sann" gren av kristenheten som deklarerar alla andra religiösa sökare som otroende, heretiker eller "förlorade". Sådana tankar var för mig helt främmande. Jag konverterade till det jag funnit autentiskt.

Min konversion gjorde att jag tyvärr fick uppleva många obehagliga reaktioner. Om någon tror sig ha funnit en historisk sanning eller ett filosofiskt och andligt sanningskriterium, blir han tyvärr av många omedelbart, pga. naturen hos religiösa tänkare av idag, klassad som fanatiker. Han tillskrivs ett fördömande sinnelag och anses omöjlig när det gäller att förstå och uppskatta andra.

Eftersom jag konverterade till Ortodoxi som en väg till san-

ning och såsom en standard till vilken man måste sträva, fann jag aldrig några problem med det faktum att ortodoxt kristna är splittrade i många olika jurisdiktioner och grupper, några upprätthållande en närhet till ett ortodoxt kriterium, andra strävande iväg från detta kriterium av personliga, sociala och historiska omständigheter ofta omfattande olika jurisdiktioner och lokala kyrkor. Därför var det så att jag anslöt mig till de ortodoxa som bevarat hela Kyrkans tradition, också omfattande den Gamla kalendern. Detta var endast logiskt för mig. Jag hade ju sökt det som var autentiskt, inte det som blivit uppfunnet i autenticitetens namn.

Mitt val att följa den ortodoxa vägen som gammalkalendariker, ett val som påverkats mycket av Ärkebiskop Chrysostomos och biskop Auxentios, förde mig till en konfrontation jag inte förväntat mig. Något av det mest paradoxala jag upplevt är den bristande kunskapen hos ortodoxa om sin egen tro. Jag kom som konvertit till ortodoxi influerad av personer med sällsynt intellekt och andlighet. Jag har varit tvungen att studera ortodox tro och att förena mig i Helig Tradition för att kunna definiera mig som ortodoxt kristen. De flesta är ortodoxa genom födsel. De förstår ett "ortodoxt" språk naturligt. Men i diaspora långt borta från ortodox kultur, ofta uppfostrade av enkla föräldrar som kände sin tro från hjärtat och inte från intellektet, har förlorat en känsla för meningen i deras ortodoxi och förstår inte vilken fördel de har. Vackra och djupa seder, där integrationen mellan det världsliga och det gudomliga i det dagliga livet för en ortodoxt kristen anser de som vidskepelser som traderats till dem av föräldrar och präster som tydligen inte varit tillräckligt skickliga att uttrycka ortodoxt ethos i ett främmande språk och kultur.

Vidare då dessa ortodoxt kristna uppvuxna i västerlandet börjar intressera sig för, upptäcka och uppskatta sitt förflutna drabbas de av förvirring, ty så svår är uppgiften. De vänder sig då till västerländska kristna traditioner och ger dem en ortodox "krydda", då de försöker skapa sig en ortodox identitet. Många konvertiter till ortodox tro tar också med sig ett "bagage" från sina tidigare samfund. De håller fast vid många tidigare tros-satser och seder som de inte kan finna i sin nya tro och förskju-

ter istället viktiga seder och bruk som sann ortodoxi förmedlar som "etniska" eller oviktiga. Det är ett sorgligt faktum att denna konstgjorda ortodoxi i många fall är avskuren från Helig Tradition, som endast gammelkalendariker och ortodoxa traditionalister ensamma har bevarat.

Det finns även de som önskar bryta med det "förflutna", personer som missförstår meningen med Tradition, eller de som i sin oförmåga att följa den förkastar det som påminner dem om deras tillkortakommanden. Ortodoxi är ett system av traditioner där det sätt man går, talar, klär sig och tom. står är viktiga. Dessa ting är delar av formandet av den "nya människan", människan förnyad i Kristus med de perfekta naturer, så mycket som det nu är möjligt i detta livet, givna till oss genom Nåd i den värld som skall komma. Dessa traditioner, som tar oss från världen medan vi är i den, kan inte överges av allvarligt ortodox kristna, utan måste omfamnas även om de inbjuder till obekvämlighet och kanske förlöjligande. För dem som vill fly från obekvämligheter som fasta, traditionell klädsel för präster i alla sammanhang, stående i kyrkan och ett liv i andlig och moralisk renhet, som ställer människan vid sidan av världen, blir den Gamla kalendern en sann tagg, som gör att man måste fira jul i januari istället för i december. Endast de som i sanning söker Kristus och hans sanna Kyrka kan anpassa sig till Kyrkans kalender, som uttrycker och har växt fram ur hennes obrutna tvåtusenåriga erfarenhet.

Avslutning

När jag var en ung student i Uppsala spenderade jag mycket tid med att meditera över den Helige Paulus beskrivning av Kyrkan som "Hans kropp... uppfylld av Honom som uppfyller allt i alla. (Ef. 1:23) Vilken kraftfull bild av Kyrkan! Kyrkan säges delta i Kristi livs fullhet, att uppleva konkret Guds nåd. Kyrkan är ingen social förening, inte heller något mänskligt sällskap, utan är Kristi Kropp, i förening med dess huvud, deltagande i Hans liv på jorden och i himmelen.

I mitt hjärta längtade jag att uppleva det som mitt sinne upplevde av Kyrkan "uppfylld av Honom som uppfyller allt i alla".

Den längtan ledde mig till letande, ett hjärtats pilgrimsfärd, att finna Kyrkan. På många sätt var färden likt Abrahams, som lämnade sin faders boning till sökandet efter ett land han inte kände, ett land som Gud själv skulle visa honom när han kom dit.

Jag sökte i Skriften och i kyrkohistorien för att finna svaret på frågan: Vad är Kyrkan. Jag studerade och lärde mig om Treenigheten, Inkarnationen och om Kristi två naturer. Jag fascinerades av kyrkofäderna, de sju ekumeniska koncilierna och klassisk liturgik.

Och mer än det, jag lärde mig att be, att erfara Gud och förstå mer om det andliga livet genom Kyrkans helgon.

Men fortfarande fattades det något. Jag hade lärt mig om Kyrkans form och gjort mitt bästa att restaurera det jag erfarit från "den gamla kyrkans" tid. Det var då jag började se och förstå att Kristi kropp är en levande organism, som har haft ett kontinuerligt liv i snart två årtusenden. Om Kyrkan verkligen var "uppfylld av Honom som uppfyller allt i alla" då kunde den inte vara död och uppväckas och omreformerats av oss efter alla dessa år.

Så frågan blev istället: var är Kyrkan. Då jag förstod att den sanna Kyrkan står i historisk kontinuitet med Apostlarnas kyrka, den odelade Ena, Heliga och Allmänneliga kyrkan från det första århundradet förstod jag att jag var tvungen att bli sakramentalt integrerad med den Ortodoxa kyrkan. Det var inte tillräckligt det jag försökte med som högkyrklig präst i Svenska kyrkan att kopiera struktur, lära, gudstjänstliv, andlighet och praxis från den Historiska kyrkan. Jag var tvungen att bli integrerad in i Hennes liv, att delta i Hennes liv i historien, att dela Hennes himmelska liv, att uppleva Kristi liv i gemenskap med Henne.

Jag tänker ofta på vad en av fäderna på det Heliga Berget Athos, Ortodoxins hjärta, sade till den romersk-katolske prästen sedermera ortodoxa prästen Placide (Deseille) då han genom dopet mottogs till den Ortodoxa kyrkan i det berömda athonitiska klostret Simona Petra: "Du är inte en romersk-katolik som konverterat till grekisk-ortodoxi. Du är en västligt kristen, medlem

av Roms kyrka, som kommit tillbaka till kommunion med den universella kyrkan” - en konversion som väckte mycket rabalder på slutet av 70-talet då man inte kände till att den Ortodoxa kyrkan ej traditionellt erkänner icke-ortodoxa kyrkors s.k. apostoliska succesion eller giltigheten i hennes sakrament. I mångt och mycket fick jag samma respons som Fader Placide fick.

Men jag är säker på att min resa endast börjat. Men någonting har förändrats. Istället för att leta efter huset vilkens skapare är Gud, lär jag mig att leva i huset till dess jag inte längre skall se dunkelt likt en spegel utan ansikte mot ansikte. Och den dagen skall vi tillfullo veta vad som menas med att Kyrkan är “Hans kropp..uppfylld av Honom som uppfyller allt i alla” ty “vi [skola] bliva Honom lika; ty då skola vi få se Honom, sådan Han är” (Joh. 3:2).

Efterskrift

Första söndagen efter påsk 1995 vigdes jag i lydnad till det Heliga prästämbetet i klostret St. Gregory Palamas, Californien (USA) och tjänade mina “fyrtio dagar”, en sed bortglömd av ortodoxa modernister, vid det närliggande nunneklostret där min f.d. studiekamrat från Uppsala är nunna, St. Elizabeth, the Grand Duchess of Russia. Jag sändes sedan hem till Sverige för att till hälften betjäna de Heliga Konstantin och Helenas Ortodoxa församling i Sättra, Stockholm, och den Heliga Philothei Ortodoxa kloster Villberga, Grillby i närheten av Enköping.